

ЕВРОПА ДИРЕКТНО

Добрич

КОНФЕРЕНЦИЯ

**„Зелен преход и кръгова икономика –
възможности за финансиране и добри практики“**

Добрич 11 септември 2023

ЕВРОПА ДИРЕКТНО

Добрич

КРЪГОВА ИКОНОМИКА – КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА И ЗАЩО Е ВАЖНА

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

Кръгова икономика - същност

Кръговата икономика е **модел**
на производство и потребление, насочен към **удължаване на жизнения цикъл**
на ресурсите, материалите и продуктите и ограничаващ до
минимум отпадъците

Европейският съюз произвежда над 2,5 млрд. тона отпадъци годишно. В момента той обновява законодателството си, за да насърчи преминаването към един по-устойчив модел, известен като кръгова икономика.

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

Кръгова икономика – характеристики

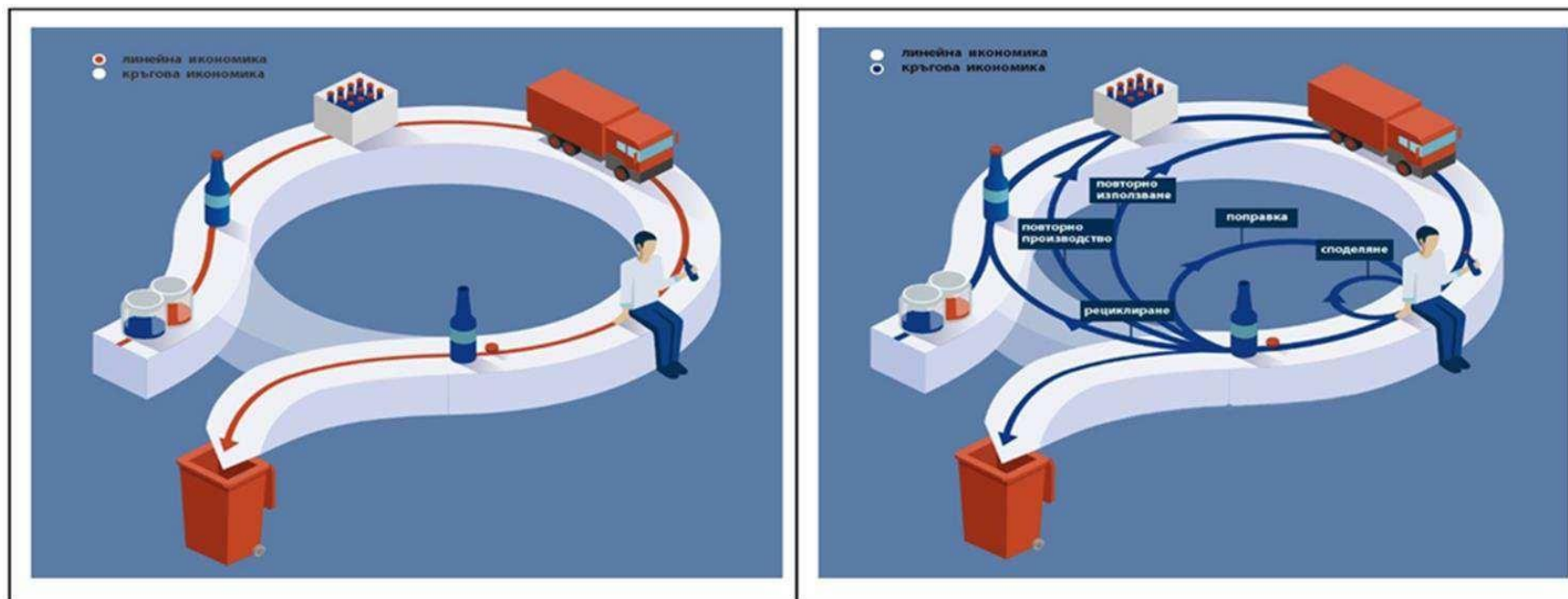
- Функционира в противовес на традиционния линеен модел – „добив-производство-потребление-изхвърляне“ (използват суровини, създават се неща от тях, те се консумират и остатъците се изхвърлят)
- Възможно най-дълго:
 - ✓ споделяне
 - ✓ заемане
 - ✓ повторно използване
 - ✓ поправка
 - ✓ рециклиране на съществуващи материали и продукти
- Намалява натиска върху първичните суровини и природните ресурси, които са ограничени, и зависимостта от тях
- Използва вече съществуващи материали и продукти като входящи материали за производството и намалява въглеродния отпечатък

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

Кръгова икономика – характеристики

- Функционира като своеобразна затворена система
- Произвежда функционални, безопасни продукти, по-ефективни, достъпни, с по-дълъг живот и проектирани за повторно използване, поправка и висококачествено рециклиране на продукти

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

Защо трябва да преминем към кръгова икономика?

Търсенето на суровини и енергийни ресурси расте, но много от тях са ограничени. Често те не достигат в рамките на ЕС и европейските страни стават зависими от внос от други държави.

Не трябва да се подценява и ефектът върху околната среда - добивът и потреблението на суровини увеличава консумацията на енергия и емисиите на парникови газове. По-разумното използване на суровини може да помогне в борбата срещу промените в климата.

Кръгова икономика

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

Кръгови бизнес модели

- **Модели за кръгов дизайн**
 - Фокусират се върху разработването на съществуващи или нови продукти и процеси, които целят оптимизиране на кръговостта.
 - Продуктите се проектират да издържат по-дълго и/или да бъдат лесни за поддръжка, ремонт, преработка или рециклиране.
 - Разработват се и/или се използват нови материали – например на биологична основа, по-малко ресурсоемки или напълно рециклируеми.

- **Модели за оптимално използване**
 - Имат за цел да увеличат стойността и използването на даден продукт по време на удължен живот.
 - Основават се на запазена собственост върху продукт и/или поемане на отговорност за продукта през целия му полезен живот.

- **Модели за възстановяване на стойност**
 - Фокусират се върху максимално възстановяване и рециклиране на продукти и материали след тяхното ползване в нови продукти или полезни ресурси, за да се намали разхищаването и да се спестят ресурси.

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

Какво прави ЕС за преминаване към кръгова икономика?

през март 2020 г. Представи нов План за насърчаване на кръговата икономика, който включва предложения за устойчиво проектиране на продукти, намаляване на отпадъците и разширяване на правата на потребителите, включително с право на поправка на стоките.

Специално внимание се обръща на сектори, които използват много ресурси, като електрониката и комуникациите, производството на пластмаса и текстил и строителството.

през февруари 2021 г. Парламентът одобри позицията си по новия план за кръговата икономика, като призова за допълнителни мерки за постигане на екологична устойчивост и въглеродна неутралност до 2050 г.

[Европейски парламент – кръгова икономика](#)

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

План за действие за кръгова икономика на ЕС

Инициативи по целия жизнен цикъл на материалите и продуктите, като се фокусира върху:

- ✓ Устойчиви екодизайни
- ✓ Кръгови икономически процеси
- ✓ Устойчиво потребление
- ✓ Предотвратяване образуването на отпадъците
- ✓ Запазване на ресурсите в икономиката на ЕС за максимално дълъг период

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

Цели на Плана

- **Да направят устойчивите продукти норма за ЕС – Директивата за повторна употреба и лесна преработка, закупуването на услуги вместо продукти, цифровизация**
- **Да овластят потребителите и публичните купувачи - надеждна и полезна информация относно показателите за устойчивост на продуктите, защитата на потребителите срещу т. нар. екологични заблуди и практиките за преждевременно остаряване**
- **Да се фокусират върху сектори, които използват най-много ресурси и където потенциалът за кръговост е най-висок**
- **Да осигурят по-малко отпадъци и повече стойност - нови количествени цели, повече разделно събиране и висококачественото рециклиране, вторични суровини и др**
- **Да направят кръговостта функционална и работеща за хора, региони и градове - промишлена симбиоза, биоикономика, цифрови технологии за картиране на ресурси, екологосъобразни технологии, новата стратегия за МСП, инструментите за финансиране**
- **Да водят глобалните усилия в областта на кръговата икономика**

Приоритетни области

- **Електроника и ИКТ**
- **Акумулаторни батерии и превозни средства**
- **Опаковки**
- **Пластмаси**
- **Текстилни изделия**
- **Строителство и сгради**
- **Храна, вода и хранителни вещества**

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

Национален контекст

- Национален План за управление на отпадъците 2021-2028 г., приет от Министерски съвет в 2021 г.
- Стратегия и план за действие за преход на Република България към кръгова икономика за периода 2021-2027 г.
- Възможност българския бизнес, публични и неправителствени организации, образователни и научни институции, граждани, да участват пълноценно в стартирания диалог и действия за промяна на съзнанието, поведенческите модели и бизнес процесите, така че всички заедно да гарантираме една по-чиста околна среда при устойчив икономически растеж.

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

Кръгова икономика: Източници на финансиране

- ЕК предвижда набор от финансиращи програми в подкрепа на прехода към кръгова **икономика**, като европейските **Структурни и инвестиционни фондове**, **Хоризонт Европа** и **програма ЛАЙФ**
- Донорски програми с фокус към кръговата икономика
- ЕИБ – заемно финансиране и съвети по проекти за кръгова икономика чрез Европейския фонд за стратегически инвестиции и програма InnovFin /Европейско финансиране за иноватори/
- Национални средства, включително за съфинансиране

На европейско ниво –
директно кандидатстване
пред службите на ЕК,
одобрение и финансиране
директно от ЕК

На национално ниво –
делегирано кандидатстване пред
националните органи, одобрение
и финансиране през национални
служби

Директно кандидатстване – Хоризонт Европа

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

- [Horizon Europe](#) е най-голямата програма на ЕК за проучвания и иновации с бюджет от €95.5 милиарда и с времеви период до 2027г.
- Основната програма на ЕС за финансиране на иновации
- Бори се срещу изменението на климата
- Насърчава конкурентоспособността и растежа на ЕС
- Подсилва въздействието на научните изследвания и иновациите при прилагането на политиките на ЕС
- Подпомага създаването и по-доброто разпространение на отлични знания и технологии
- Стимулира икономическия растеж, насърчава промишлената конкурентоспособност и оптимизира въздействието на инвестициите

Директно кандидатстване Програма ЛАЙФ

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

- [Life](#)- програмата на ЕК за околна среда и климатични действия. В настоящия финансов период 2021-2027 е с бюджет от €5.4 милиарда.

Програма ЛАЙФ има 4 подпрограми:

- Околна среда и биоразнообразие
- **Кръгова икономика** и качество на живот
- Климатични промени – смекчаване и адаптация
- Чист енергиен преход

Директно кандидатстване – Иновационен фонд

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

- [Innovation Fund](#) – ще предостави около € 38 милиарда между 2020 и 2030
- За търговски демонстрационни ниско-въглеродни технологии като част от индустриалните решения за декарбонизация на Европа и преход към въглеродна неутралност
- Цели подкрепа на бизнеса за инвестиции в чиста енергия и индустрия, която подкрепя икономическия растеж и създава местни дългосрочни работни места
- Финансира широкомащабни и по-малки проекти
- Фокусиран е върху иновативни ниско-въглеродни решения и процеси в енергийно интензивни индустрии, вкл. продукти, заместващи въглеродно интензивните
- Улавяне и ползване на въглерод (CCU)
- Строителство и експлоатация на улавяне и съхранение на въглерод (CCS)
- Иновативно генериране на възобновяема енергия
- Съхранение на енергия

Директно кандидатстване – Европейски фонд за кръгова биоикономика

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

- [Европейски фонд за кръгова биоикономика - 300 милиона](#) евро за преход от икономика, базирана на изкопаеми горива към кръгова икономика, базирана на възобновяеми био-ресурси
- Инвестира в зрели стартъпи – компании или продукти, с ниво на технологична готовност(TRL) между 6-9
- Размер на инвестицията - € 2.5- 10 милиона евро

Blueeconomy & Fishery

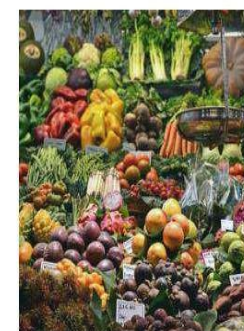
Agro, Farming, Forestry

Basic Materials &
Chemicals

Packaging

Nutrition

Home & Personal Care

Директно кандидатстване – Програма за Общ пазар

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

- [The Single Market Program](#) - за периода 2021- 2027 ЕК предлага целева програма от €4.2 млрд. за овластяване на потребителите и подпомагане на малките и средни предприятия в ЕС

Целите на програмата са:

- Поддържане на високо ниво на хранителна сигурност;
- Предоставяне на защита на потребителите;
- Подкрепа за конкурентоспособността на МСП;
- Подобряване управлението на общия пазар и съответствието с правилата;
- Разработване на ефективни европейски стандарти.

Делегирано кандидатстване – структурни и кохезионни фондове и ПВУ

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

- **Регионална политическа подкрепа за кръгова икономика**
 - Инвестиции, които допринасят за: повече рециклиране, подобро управление на отпадъците, ресурсна и енергийна ефективност, нови решения в продуктивния дизайн, нови бизнес модели и създаване на зелени работни места.
 - Нов програмен период 2021-2027: Кръгова икономика с акцент в Програми Околна среда, Иновации и конкурентоспособност, Региони в растен, Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
- **Безвъзмездна финансова помощ и заеми в подкрепа на реформи и инвестиции, предприети от страните-членки на ЕС за устойчиво възстановяване от пандемията на Ковид-19**
 - Над 20 млрд. лева до 2026г.
 - Стълбове: **ИНОВАТИВНА БЪЛГАРИЯ; ЗЕЛЕНА БЪЛГАРИЯ; СВЪРЗАНА БЪЛГАРИЯ; СПРАВЕДЛИВА БЪЛГАРИЯ**

Други потенциални финансови източници за кръгова икономика

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

- Програми за трансгранично сътрудничество 2021-2027
- Програма „Балкани-Средиземно море“

България, Хърватия, Кипър, Гърция, Италия, Малта и Словения. Включени са и 11 региона от територията на Испания, 5 региона от Франция, 3 региона от Португалия, както Република Северна Македония, Босна и Херцеговина, Черна гора и Албания

- други

ЕВРОПА ДИРЕКТНО Добрич

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Добрич

гр. Добрич
ул. "България" 3
058 601472

europedirectdobrich@gmail.com

<https://europedirectdobrich.eu>

ЕВРОПА ДИРЕКТНО

Добрич

Благодаря за вниманието!

СРЕЩНЕТЕ се с експерти,
ЗАДАЙТЕ въпросите си,
СПОДЕЛЕТЕ идеите си.